Dosarul nr. 3-2989/2023
HOTĂRÎRE
În numele Legi

17 decembrie 2024 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediu Centru)
Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul Corneliu Guzun Grefier Adelina Fedişin

examinând în ședință publică acțiunea în contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Mihailuța Simion către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ,

constată:

La 17 octombrie 2023, reclamantul Mihailuța Simion, prin intermediul avocatului Talpiș Ivan, s-a adresat cu acțiune în instanța de judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea actului administrativ.

Prin cererea de chemare în judecată, reclamantul, prin intermediul reprezentantului a solicitat următoarele:

- de a fi anulat parțial actul normativ individual şi anume Decizia din 5 aprilie 2023 de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă, şi de a fi obligat pârâtul de a efectua recalcularea pensiei pentru limită de vârstă stabilită reclamantului Mihailuța Simion în baza Anexei nr. 4 din Legea privind sistemul public de pensii în baza art. 53 alin. (2^1), cu excluderea stagiului de cotizare de după 01.01.1999;

- încasarea din contul pârâtului în beneficiul reclamantului suma de 2000 lei cu titlu de prejudiciul moral pentru faptul nesoluționării cererii.

Astfel, în motivarea acțiunii s-a invocat că, în fapt, la data de 20.02.2023 Mihailuța Simion a depus cererea nr. ***** pentru a fi stabilită pensia pentru limită de vârstă. La data de 5 aprilie 2023 a fost emisă Decizia privind stabilirea pensiei pentru limită de vârstă. Ține să menționeze că, pe timpul pregătirii şi depunerii cererii, lucrătorii din cadrul casei naţionale a comunicat că perioada de asigurare pe care o cunosc este de 17 ani până în anul 1999. După anul 1999 în Baza de date nu este inclusă nici o perioadă. Pentru asemenea situație, lucrătorul din cadrul CNAS a comunicat reclamantului că pensia în acest caz urmează a fi calculată conform art. 53 alin. (2^1) din Legea privind sistemul public de pensii, şi anume conform formulei prevăzute în anexa nr. 4 din Lege.

După care a comunicat că pentru a fi stabilită o pensie mai mare, urmează să prezintă dovada la o perioadă mai mare de asigurare, fie în agricultură, fie în sfera economiei naţionale. Astfel, relatându-i că un stagiu de cotizare mai mare duce la o pensie mai mare. Astfel, a fost dus în eroare de către lucrătorul din cadrul CNAS.

Respectiv, reclamantul indică că, a prezentat dovada de contribuție de după anul 1999, şi anume o perioadă de asigurare de circa 9 ani şi o lună. Ca rezultat al acestor informaţii a fost emisă Decizia din 5 aprilie 2023 prin care s-a stabilit definitiv pensia pentru limită de vârstă în sumă de 1643,01 lei. În acest caz aplicând-i-se prevederile art. 16 şi respectiv conform anexei nr. 2 din lege.

Menționează reclamantul că, conform articolului 16 din Legea RM privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10. 1998, Calcularea pensiei pentru limită de vârstă: (1) Cuantumul pensiei pentru limită de vârstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr. 2, reieșind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art. 8, şi stagiul de cotizare realizat. (2) În cazul în care cuantumul pensiei calculate pentru un stagiu de cotizare prevăzut la art. 42 alin. (1) este mai mic decât cuantumul pensiei minime stabilite la art. 12 alin. (1), se acordă pensia minimă respectivă. (3) În cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

Reclamantul notează că, la data de 11 aprilie 2023, a depus cerere cu nr. de intrare *****, prin care a cerut să se facă recalcularea pensiei, astfel a informat CNAS despre dezacordul cu stabilirea pensiei. La data de 14 iulie 2023 a primit prin intermediul oficiului poștal răspunsul la cererea din 11 aprilie 2023, răspunsul cu nr. ***** din 10 mai 2023, prin care s-a dat răspuns la cererea reclamantului. Prin acel răspuns nu s-a satisfăcut cererea depusă de către reclamant, în schimb s-a dat explicație cum a fost calculată pensia. Cu răspunsul din 10 mai 2023 reclamantul nu a fost de acord şi la data de 04 august 2023 a depus cerere prealabilă, prin care a solicit reexaminarea situaţiei sale.

Invocă reclamantul că, conform articolului 53 din Legea RM privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14,10. 1998, Calcularea pensiei pentru limită de vârstă: (1) Pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999 şi începând cu 1 ianuarie 1999. (2) Pensia pentru limită de vârstă se calculează, conform prevederilor art. 16, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total. (2^1) În cazul în care, începând cu 1 ianuarie 1999, asiguratul nu a realizat un stagiu de cotizare sau stagiul de cotizare realizat după această dată este mai mic de 5

ani, pensia acestuia i se calculează conform formulei redate în anexa nr. 4. (3) În cazul în care cuantumul pensiei calculate în condiţiile alin. (2^1) este mai mic decât cuantumul pensiei minime prevăzut la art. 12, pensia minimă se determină în condiţiile art. 16 alin. (2)-(3).

Respectiv, reclamantul notează că, după cum este relatat mai sus, reiese clar diferita metodă de calcul a pensiei, şi după calculul prevăzut la art. 53 din Lege este cel care avantajează reclamantul.

Conform articolului 16 Constituția RM, Egalitatea: (1) Respectarea şi ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului. (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii şi a autorităţilor publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, sau de origine socială. Astfel, reclamantul ține să menționeze că, în cazul său s-a comis o inegalitate, o persoană care contribuie mai puțin obține în final o pensie mai mare decât o persoană care contribuie mai mult.

Conform articolului 7 din Legea RM privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10. 1998, Dovada stagiului de cotizare: (1) Dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale. Ține să menționeze că, pe baza informaţiei din contul personal era dovedită doar perioada de cotizare de până la data de 01.01.1999. Pentru această perioadă şi solicită reclamantul să fie făcută recalcularea pensiei.

Conform articolului 11 din Legea RM privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10. 1998, Dreptul de opțiune: (1) În cazul în care asiguratul îndeplinește condiţiile pentru obținerea mai multor categorii de pensii, el poate opta pentru o singură categorie. (2) Pensionarului în drept să obțină o altă categorie de pensie i se acordă această pensie de la data depunerii cererii şi documentelor necesare. Astfel, reclamantul atrage atenția că, legea privind sistemul public de pensii, este o lege care permite opțiunea persoanei să aleagă o categorie de pensie, precum şi opțiunea de a alege pentru ce perioadă de asigurare să se calculeze pensia.

Conform articolului 33 din Legea RM privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10. 1998, Reexaminarea drepturilor la pensie: (1) Reexaminarea drepturilor la pensie se efectuează în cazul: a) apariției unor circumstanțe noi referitoare la stagiul de cotizare, venitul asigurat, ce au avut loc până la acordarea drepturilor la pensie; b) transferării la altă categorie de pensie.

Reclamantul notează că, a depus cerere prealabilă prin care a relatat circumstanțe noi şi anume faptul că a fost dus în eroare de către lucrători: CNAS ca să prezinte şi plățile de asigurare de după data de 01.01.1999. Respectiv circumstanțele date servesc drept temei de reexaminare a dreptului la pensie.

Conform articolului 162 din Codul Administrativ al RM, Scopul procedurii prealabile: (1) Procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. (2) Dacă autoritatea publică nu soluționează petiția în termenele prevăzute de prezentul cod, persoana afectată este în drept să depună cerere prealabilă. (3) Cererea prealabilă poate fi îndreptată spre: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual ilegal sau nul; b) emiterea unui act administrativ individual.

Conform articolului 189 din Codul Administrativ al RM, Înaintarea acţiunii în contencios administrativ: (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. (2) O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publica nu a soluționat în termen legal o cerere. Din aceste considerente şi solicit şi repararea prejudiciului moral pentru nesoluţionarea în termen a cererii prealabile. Suma de 2000 lei este una echitabilă pentru acest fapt.

Cu titlu de încheiere, reclamantul solicită admiterea prezentei cereri de chemare in judecată, ca fiind una legală şi neîntemeiată.

În ședința de judecată, *reclamantul Mihailuța Simion și reprezentantul reclamantului – avocatul Talpiș Ivan*, acționând în baza mandatului anexat la dosar (f.d. 4), au susținut acțiunea în totalitate și au solicitat admiterea pretențiilor după cum au fost formulate din motivele de fapt și de drept expuse.

Reprezentantul pârâtului – Casei Naționale de Asigurări Sociale, Fominîh Valeria, acționând în baza procurii anexate la dosar, în ședința de judecată nu a recunoscut acțiunea solicitând respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, pe motivele de fapt și de drept invocate în referință.

Astfel, prin referința depusă la 24 noiembrie 2023, autoritatea publică pârâtă a menționat că, Casa Naţională de Asigurări Sociale (CNAS) a examinat cererea de chemare în judecată înaintată de Mihailuța Simion către Casa Naţională de Asigurări Sociale cu privire la anularea parțială a actului normativ individual şi anularea Deciziei din 5 aprilie 2023 de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă, obligarea recalculări pensiei pentru limită de vârstă în baza Anexei nr.4 al Legea privind sistemul public de pensii în baza art. 53 alin. (2^1), cu excluderea stagiului de cotizare de după 01.01.1999 şi încasarea din contul CNAS a prejudiciului moral în sumă de 2 mii lei, comunică următoarele.

Potrivit art. 53 al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia pentru limită de vârstă se calculează, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total.

Conform art. 8 al Legii prenotate, venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare, confirmate prin datele contului personal de asigurări sociale al persoanei asigurate.

Menționează pârâta, că perioada de activitate în calitate de fondator de întreprindere individuală se include în stagiul de cotizare cu condiţia achitării taxei fixe prevăzute anual în Legea Bugetului Asigurărilor Sociale, care asigură dreptul la pensie minimă pentru limită de vârstă, deoarece categoria respectivă nu confirmă venit asigurat. În cazul achitării contribuțiilor de asigurări sociale în taxă fixă, venitul anual asigurat se determină prin împărțirea contribuției anuale (taxei) la cota de contribuție totală (29%).

Indică autoritatea publică pârâtă că, urmare a examinării actelor din dosarul personal de pensionare al reclamantului s-a constatat, că începând cu data 08.01.2023, acesta beneficiază de pensie pentru limită de vârstă pentru un stagiu de cotizare realizat până la 01.01.1999 - de 15,4 ani şi după 01.01.1999 - 9,1 anii, în total - 25,5 ani. Cuantumul pensiei a fost calculat din venitul mediu lunar asigurat valorizat de 1614,27 lei, luând în considerare stagiul de cotizare menţionat şi a constituit 533,92 lei lunar.

Astfel, art. 16 alin. (3) al Legii nr. 156/1998, calcularea pensiei pentru limită de vârstă, în cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

CNAS atragem atenția la faptul că, cuantumul pensiei reclamantului calculată a constituit 533,92 lei lunar, fiind mai mic decât cuantumul pensiei calculate proporțional din pensia minimă de 1643,01 lei lunar, respectiv pensia acestuia a fost stabilită în mărime de 1643,01 lei lunar. Totodată, de la 01.04.2023 conform Hotărârii Guvernului nr. 148/2023 cu privire la indexarea prestațiilor sociale, pensia reclamantului a fost indexată cu 15% şi constituie - 1889,46 lei lunar.

În partea ce ține de pretenția reclamantului privind încasarea din contul CNAS în beneficiul acesteia a prejudiciului moral în sumă de 2 000 lei, pârâta reține următoarele. CNAS consideră prezenta cerință a reclamantului ca fiind inadmisibilă şi neîntemeiată prin prisma prevederilor art. 207 alin. (2) lit. e) al Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018, din următoarele considerente.

Conform art.10 alin. (2) din Codul prenotat, decizia autorităţii publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Conform art. 167 alin. (4) din Codul prenotat, dacă prin cererea prealabilă se solicită şi repararea prejudiciului, atunci cererea privind repararea prejudiciului se

examinează de autoritatea publică emitentă în procedura administrativă separată.

Conform art. 166 din Codul prenotat, cererea prealabilă poate fi depusă numai dacă persoana îşi revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual.

Conform art. 17 din Codul prenotat, drept vătămat este orice drept sau libertate stabili t/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Subsecvent, art. 60 alin. (3) din Codul prenotat, prevede că, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanţei de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Din normele legale precitate, pârâta CNAS constată că, atunci când o persoană care îşi revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual, pretinde, totodată, şi repararea prejudiciului cauzat prin actul administrativ ilegal, ea urmează să depună o cerere de reparare a prejudiciului către autoritatea publică, care emite o decizie în acest sens, care, conform art. 10 alin. (2) al Codului administrativ al Republicii Moldova, este un act administrativ.

La fel, reieșind din prevederile art. 224 alin. (1) lit. b) al Codului administrativ al Republicii Moldova, nu rezultă dreptul instanţei de contencios administrativ de a emite hotărâri de încasare a careva sume de bani, ci de obligare a autorităţii publice să emită actul administrativ individual favorabil de acordare a unor sume de bani cu titlu de despăgubiri, iar acţiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual (art. 208 alin. (3) al Codului administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018).

Respectiv, în cazul în care reclamantul va respecta procedura prevăzută de lege şi va adresa autorităţii pârâte o cerere de reparare a prejudiciului şi ultima va emite o decizie de respingere a cererii de reparare a prejudiciului, reclamantul va putea contesta acest act administrativ individual în instanţa de contencios administrativ, iar, instanţa de judecată, în cazul în care va stabili existenţa temeiurilor de anulare a respectivului act administrativ individual, va putea, în baza unei acțiuni în obligare (art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018), să anuleze actul şi să oblige autoritatea publică să emită actul administrativ, prin care să repare prejudiciul moral cauzat prin actul administrativ ilegal.

Potrivit art. 207 alin. (2) lit. e) al Codului administrativ, acţiunea în contencios

administrativ se declară inadmisibilă în special când: e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Din cele relatate, CNAS a făcut trimitere la toate normele legale relevante speței, iar, din cumulul de argumente şi probe anexate la dosar se constată cu certitudine că pretenţiile invocate de reclamant sunt absolut neîntemeiate.

Casa Naţională de Asigurări Sociale solicită instanţei de judecată să dea o apreciere obiectivă şi multiaspectuală celor invocate în prezenta referință.

În temeiul celor expuse, în conformitate cu art. 224 alin. (1) lit. f) al Codului administrativ, Casa Naţională de Asigurări Sociale solicită a respinge integral acţiunea reclamantului Mihailuța Simion către Casa Naţională de Asigurări Sociale, ca fiind neîntemeiată.

Audiind părțile, apreciind argumentele acestora întru susținerea pretențiilor formulate și obiecțiilor înaintate, ținând cont de probatoriul administrat și legislația pertinentă, instanța de judecată consideră necesar de a respinge acțiunea reclamantului Mihailuța Simion, ca fiind neîntemeiată, reieșind din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Potrivit art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

În conformitate cu art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ţinându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Reieșind din prevederile art. 18 Cod administrativ, interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de

judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Potrivit prevederilor art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În conformitate cu art. 225 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform art. 206 alin.(1) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ).

Potrivit art. 208 alin. (1) Cod administrativ, în cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel – orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Fiind investită cu atribuția cercetării stării de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, în temeiul art. 22 și 219 Cod administrativ, instanța de judecată reține că obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie anularea actelor administrative individuale defavorabile.

În privința competenței instanței de judecată la examinarea acțiunii în contencios administrativ se constată că competenta, în conformitate cu prevederile art. 191 alin. (1) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ, la momentul înaintării acțiunii, revenea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani). Prin urmare acțiunea a fost depusă cu respectarea

prevederilor art. 191 alin. (1), art. 192 alin. (2) și art. 196 alin. (1) Cod administrativ.

Cât privește pretenția reclamantului ce ține de repararea prejudiciului moral, instanța atestă că aceasta urmează a fi declarată inadmisibilă, reieșind din următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 10 alin. (2) al Codului administrativ, decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Astfel, instanța reține că, potrivit art. 60 alin. (3) din Codul administrativ, în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Conform art. 140 al Codului administrativ, un act administrativ individual obține puterea lucrului decis atunci când nu mai poate fi contestat nici pe cale prealabilă, nici prin acțiune în instanța de judecată competentă. Dacă un act administrativ individual are mai mulți destinatari sau mai multe persoane sunt afectate de acesta, puterea lucrului decis poate surveni în momente diferite pentru fiecare din aceste persoane.

În context, se reține că, articolul 207 alin. (1) din Codul administrativ, prevede modul de examinare a admisibilității acțiunii în contencios administrativ, conform căruia, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. La alin. (2) al aceluiași articol este prevăzut că, Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între părți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și

reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În speța dată, instanța de judecată constată, că reclamantul Mihailuța Simion a înaintat în instanța de judecată cerințe, în procedura contenciosului administrativ, ce țin de încasarea prejudiciului moral în mărime de 2000 lei, din contul casei Naționale de Asigurări Sociale.

Respectiv, conform prevederilor legii specificate, cererea privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, poate fi depusă după ce hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă, or, termenul general începe să curgă din această dată. În acest sens se remarcă că, decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual care poate fi contestat separat în instanța de contencios administrativ după respectarea procedurii prealabile.

Astfel, raportând cadrul legal, la circumstanțele faptice ale pricinii, instanța de judecată conchide că, în partea pretenției de repararea prejudiciului moral acțiunea reclamantului Mihailuța Simion, urmează a fi declarată inadmisibilă.

Cu referire la cerința reclamantului privind anularea parțială a actului administrativ individual, instanța de judecată atestă următoarele.

Noţiunea de „act administrativ” este reglementată în legislația națională, cât şi în Rezoluţia (77) 31 Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997, statuează că, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertățile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judecătoresc al legalității actelor administrative, presupune apărarea drepturilor și intereselor legitime ale cetățenilor, împotriva abuzurilor administrației publice, în condițiile legii contenciosului administrativ. Acest control se înfăptuiește de către instanțele de judecată în condițiile legii privind organizarea judecătorească. Întru elucidarea subiectului privind realizarea controlului judecătoresc se impune conceptul competenței, în baza căruia se realizează respectivul control. Pornind de la scopul primordial al instituției contenciosului administrativ care este prestabilit de legiuitor și care presupune contracararea abuzurilor şi exceselor de putere ale autorităților publice, apărarea drepturilor persoanei în spiritul legii, ordonarea activității autorităților publice, asigurarea ordinii de drept.

Or, reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins şi repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Obiect al contenciosului administrativ în prezenta speță îl constituie verificarea legalității actului administrativ individual defavorabil – decizia privind stabilirea pensiei nr. 93/2023/37017 din 5 aprilie 2023 emisă de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, precum și cerința de obligare a efectuării recalculării pensiei pentru limita de vârstă.

În speță, din materialele dosarului instanța de judecată reține că, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, ***** nr. ***** din 21 martie 2023, la cererea reclamantului Mihailuța Simion, i-a fost stabilită pensia pentru limita de vârstă în mărime de 443,21 lei (f. 1, 1 verso dosar administrativ).

Totodată, instanța reține că, la 3 aprilie 2023, reclamantul Mihailuța Simion a depus cerere la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, *****, înregistrată cu nr. 93/2023/3269, prin care a solicitat reexaminarea pensiei (f. 12 dosar administrativ).

Astfel, prin decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, ***** nr. 93/2023/37017 din 5 aprilie 2023, cu privire la reexaminarea reclamantului Mihailuța Simion, pensia reclamantului pentru limita de vârstă a fost stabilită în mărime de 533,92 lei, pensia minimă fiind indicată în mărime de 1643,01 lei (f.d. 14).

Nefiind de acord cu decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, ***** nr. 93/2023/37017 din 5 aprilie 2023, la 20 septembrie 2023, reclamantul Mihailuța Simion a depus la Casa Teritorială de Asigurări Sociale Buiucani, ***** cerere prealabilă (înregistrată cu nr. *****din 20.09.2023), prin care a solicitat anularea parțială a deciziei de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă, şi de a fi efectuată recalcularea pensiei pentru limită de vârstă stabilită reclamantului Mihailuța Simion în baza Anexei nr. 4 din Legea privind sistemul public de pensii în baza art. 53 alin. (21), cu excluderea stagiului de cotizare de după 01.01.1999 (f.d. 17-18).

Ca răspuns la cererea prealabilă a reclamantului, Casa Națională de Asigurări Sociale, prin scrisoarea nr. 4836/23 din 3 octombrie 2023, a comunicat că, cu referire la cererea prealabilă nr. *****din 20.09.2023, Casa Națională de Asigurări Sociale, comunică următoarele. Potrivit art. 53 al Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, pensia pentru limită de vârstă se calculează, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total. Conform art. 8 al Legii prenotate, venitul mediu lunar asigurat se determină din suma

contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade și numărul total de luni de cotizare, confirmate prin datele contului personal de asigurări sociale al persoanei asigurate. Ține să menționeze, că perioada de activitate în calitate de fondator de întreprindere individuală se include în stagiul de cotizare cu condiția achitării taxei fixe prevăzute anual în Legea Bugetului Asigurărilor Sociale, care asigură dreptul la pensie minimă pentru limită de vârstă, deoarece categoria respectivă nu confirmă venit asigurat. În cazul achitării contribuțiilor de asigurări sociale în taxă fixă, venitul anual asigurat se determină prin împărțirea contribuției anuale (taxei) la cota de contribuție totală (29%). În urma examinării documentelor din dosarul de pensionare s-a constatat, că începând cu 08.01.2023 sunteți beneficiar de pensie incompletă pentru limită de vârstă, calculată pentru un stagiu de cotizare realizat până la 01.01.1999 de 15.4 și după 01.01.1999 de 9,1 ani, în total 24,5 ani. Cuantumul pensiei a fost calculat din venitul mediu lunar asigurat valorizat de 1614,27 lei, luând în considerare stagiul de cotizare menționat și a constituit 533,92 lei lunar. Astfel, art. 16 alin. (3) al Legii nr. 156/1998, calcularea pensiei pentru limită de vârstă, în cazul în care pensia calculată în condițiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă. Ținem să menționăm că, cuantumul pensiei calculate a constituit 533,92 lei lunar, fiind mai mic decât cuantumul pensiei calculate proporțional din pensia minimă de 1643,01 lei lunar, respectiv pensia a fost stabilită în mărime de 1643,01 lei lunar. Totodată, de la 01.04.2023 conform Hotărârii Guvernului nr. 148/2023 cu privire la indexarea prestațiilor sociale, pensia v-a fost indexată cu 15% și constituie - 1889,46 lei lunar. Reieșind din cele expuse Casa Națională de Asigurări Sociale nu regăsește temei legal de a satisface pretențiile înaintate, astfel cererea prealabilă se respinge ca neîntemeiată (f.d. 19).

În context, instanța notează că, potrivit art. 8 alin. (1)-(3) al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, (1) Baza de calcul al pensiei o constituie venitul mediu lunar asigurat din toată perioada de activitate, valorizat la momentul stabilirii pensiei. (1^1) Valorizarea reprezintă indexarea venitului mediu lunar asigurat realizat începând cu 1 ianuarie 1999, reieșind din coeficientul de creștere a salariului mediu pe economie din perioadele contributive până la anul precedent anului de stabilire a pensiei. Coeficienții de valorizare pentru fiecare an se aprobă de Guvern în fiecare an la 1 aprilie. (2) Venitul mediu lunar asigurat se determină din suma contribuțiilor plătite în perioadele contributive, cotele de contribuții stabilite prin lege pentru aceste perioade şi numărul total de luni de cotizare. Formula de calcul a venitului mediu lunar asigurat este redată în anexa nr.1, parte integrantă a prezentei legi. (3) Pentru perioadele specificate la art. 5

alin. (2) lit. a) și e), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul minim lunar pe țară la data calculării pensiei. Pentru perioadele specificate la art. 5 alin. (2) lit. a1), b), d) și f), la determinarea venitului mediu lunar asigurat începând cu 1 ianuarie 1999 se ia în considerare salariul mediu lunar pe țară la data calculării pensiei.

Potrivit prevederilor art. 14 al Legii privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie pentru limită de vârstă se acordă dacă sunt îndeplinite cumulativ condiţiile privind vârstele de pensionare și stagiile de cotizare prevăzute de prezenta lege.

Reieșind din prevederile art. 15 al Legii menționate supra, se atestă că, (1) Pensia pentru limită de vârstă poate fi stabilită la împlinirea vârstelor standard de pensionare prevăzute la art. 41, cu condiția realizării stagiului minim de cotizare de 15 ani. (2) Asiguratul care, la împlinirea vârstei standard de pensionare, nu are stagiul minim de cotizare prevăzut la alin. (1) are dreptul la alocație în condițiile Legii nr. 499 din 14 iulie 1999 privind alocațiile sociale de stat pentru unele categorii de cetățeni. (3) În cazul în care, la împlinirea vârstei standard de pensionare, asiguratul nu își exercită dreptul la pensie, la stabilirea pensiei se va lua în considerare stagiul de cotizare realizat la data solicitării.

Articolul 16 al aceleiași Legi, prescrie că, (1) Cuantumul pensiei pentru limită de vârstă se determină conform formulei de calcul din anexa nr. 2, reieșind din rata de acumulare de 1,35%, venitul mediu lunar asigurat, valorizat conform prevederilor art. 8, și stagiul de cotizare realizat. (2) În cazul în care cuantumul pensiei calculate pentru un stagiu de cotizare prevăzut la art. 42 alin. (1) este mai mic decât cuantumul pensiei minime stabilite la art. 12 alin. (1), se acordă pensia minimă respectivă. (3) În cazul în care pensia calculată în condițiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

În conformitate cu prevederile art. 53 al Legii privind sistemul public de pensii nr. 156 din 14.10.1998, (1) Pensia pentru limită de vârstă se determină prin cumularea stagiului de cotizare realizat pentru perioada de până la 1 ianuarie 1999 și începând cu 1 ianuarie 1999. (2) Pensia pentru limită de vârstă se calculează, conform prevederilor art. 16, din venitul mediu lunar asigurat valorizat, realizat după 1 ianuarie 1999, luându-se în considerare stagiul de cotizare total. (2^1) În cazul în care, începând cu 1 ianuarie 1999, asiguratul nu a realizat un stagiu de cotizare sau stagiul de cotizare realizat după această dată este mai mic de 5 ani, pensia acestuia i se calculează conform formulei redate în anexa nr. 4. (3) În cazul în care cuantumul pensiei calculate în condiţiile alin. (2^1) este mai mic decât cuantumul pensiei minime prevăzut la art. 12, pensia minimă se determină

în condiţiile art. 16 alin. (2)–(3).

În contextul celor expuse supra, instanța de judecată constată cu certitudine că, începând cu data 8 ianuarie 2023, reclamantul Mihailuța Simion beneficiază de pensie pentru limită de vârstă, care i-a fost calculată în baza stagiului de cotizare realizat până la 01.01.1999 – ce constituie 15,4 ani şi după 01.01.1999 – ce constituie 9,1 anii, în total – stagiul de cotizare al reclamantului fiind de 25,5 ani.

Astfel, instanța reține că, cuantumul pensiei reclamantului Mihailuța Simion a fost calculat din venitul mediu lunar asigurat valorizat de 1614,27 lei, luând în considerare stagiul de cotizare menţionat şi a constituit 533,92 lei lunar, fapt ce rezultă din decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, ***** nr. 93/2023/37017 din 5 aprilie 2023.

Prin urmare, instanța reiterează că, art. 16 alin. (3) al Legii nr. 156/1998, stabilește că, calcularea pensiei pentru limită de vârstă, în cazul în care pensia calculată în condiţiile unui stagiu de cotizare incomplet este sub nivelul pensiei minime, asiguratului i se acordă pensia calculată, care nu poate fi mai mică decât pensia minimă diminuată proporțional stagiului de cotizare realizat, dar nici mai mică de 50% din pensia minimă.

În concluzie, se impune a fi specificat că, dat fiind faptul că, cuantumul pensiei reclamantului Mihailuța Simion calculată în baza deciziei de reexaminare a pensiei din 5 aprilie 2023, a fost stabilit în mărime de 533,92 lei lunar, ceea ce constituia o sumă mai mică decât cuantumul pensiei calculate proporțional din pensia minimă de 1643,01 lei lunar, respectiv pensia acestuia a fost stabilită în mărime de 1643,01 lei lunar (pensia minimă), conform prevederilor legale stipulate supra.

Totodată, instanța a stabilit că, de la 1 aprilie 2023 conform Hotărârii Guvernului nr. 148/2023 cu privire la indexarea prestațiilor sociale, pensia reclamantului Mihailuța Simion a fost indexată cu 15% şi constituie – 1889,46 lei lunar.

În contextul celor expuse, instanța consideră imperios de a specifica că, decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Buiucani, ***** nr. 93/2023/37017 din 5 aprilie 2023, în privința reclamantului Mihailuța Simion, precum și decizia Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 4836/23 din 3 octombrie 2023 cu privire la cererea prealabilă depusă de reclamant, au fost emise conform prevederilor legale.

Corespunzător, urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării, instanța de judecată concluzionează că, argumentele expuse de către Mihailuța Simion în acțiunea înaintată sunt neîntemeiate și nu ating nivelul minim pentru a fi reținute ca fiind temeiuri suficiente de a înlătura prezumția de legalitate și autenticitate de care se bucură actele administrative contestate, în special, atunci când acestea sunt legale în fond.

În contextul celor relatate, instanța subliniază că, pentru a fi anulat un act

administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Prin urmare, nici unul din temeiurile invocate de reclamant întru anularea actelor administrative individuale defavorabile, nu atinge nivelul minim pentru a putea fi reținut ca temei de anulabilitate sau de nulitate a actelor administrative individuale defavorabile, or, actele contestate sunt emise conform legii, cu respectarea procedurii stabilite și de către organul competent.

Subsecvent, instanța de judecată conchide și asupra netemeiniciei cerinței reclamantului privind obligarea efectuării recalculării pensiei pentru limită de vârstă stabilită reclamantului Mihailuța Simion în baza Anexei nr. 4 din Legea privind sistemul public de pensii în baza art. 53 alin. (2^1), cu excluderea stagiului de cotizare de după 01.01.1999, or, respingerea solicitării de bază privind anularea parțială a actului administrativ individual defavorabil, duce indubitabil și la respingerea solicitării accesorii ce ține de recalcularea pensiei în privința reclamantului.

Potrivit art. 224 alin. (1) lit. f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e).

În consecință, analizând normele legale aplicabile speței în coraport cu circumstanțele faptice stabilite, instanța de judecată conchide că actele și activitatea administrativă desfășurată de Casa Națională de Asigurări Sociale, în privința reclamantului Mihailuța Simion, este conformă legii. Or, de către autoritatea publică pârâtă a fost respectată procedura de emitere a actelor administrative și normele legii materiale aplicabile speței, respectiv, instanța nu a constatat admiterea a careva abateri la emiterea actelor administrative individuale contestate, instanța de judecată neidentificând existența temeiurilor de anulare a acestora, or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament – ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii reclamantului Mihailuța Simion, nu există.

În conformitate cu art. 224 alin.1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată depusă de Mihailuța Simion către Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova privind anularea actului administrativ, se respinge, ca fiind neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Chișinău în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu